

VOC-yhdisteiden tavanomaisia päästölähteitä

Tähän taulukkoon on koottu VOC-yhdisteiden tavanomaisia lähteitä ja kommentoitu yhdisteiden yleisyyttä sisäilmassa. Tiedot on kerätty seuraavista julkaisuista, joissa mahdollisista lähteistä ja yleisesti esiintyvistä pitoisuuksista esitetään tarkempia tietoja.

Juntunen et al. 2022: Haihtuvat orgaaniset yhdisteet asunnoissa. Pitoisuustasot, yleisimmät yhdisteet ja terveysvaikutukset. Työpäperi 5/2022. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-809-5>

Wallenius et al. 2021: Haihtuvat orgaaniset yhdisteet toimistotyöympäristöissä. Päästölähteet, mittausmenetelmät, pitoisuustasot ja terveysvaikutukset. <https://urn.fi/URN:ISBN:9789522619570>

Yhdisteryhmä	Lähteet	Yleisyys sisäilmassa
Alifaattiset hiilivedyt	Esimerkiksi monet rakennusmateriaalit, puhdistusaineet ja kosmeettiset tuotteet. 2,2,4,4,6,8-Heptametyyllinonaani ja 2,2,4,6,6-Pentametyyliheptaani usein peräisin kosmetiikasta ja hygieniatuotteista.	Tavallisesti yksittäisinä yhdisteinä ja pieninä pitoisuuksina.
Aldehydit	Hajusteet. Raakapuu. Heksanaali usein peräisin puumateriaaleista, mutta sitä voidaan käyttää myös hajusteissa tai aromiaineena. Nonanaali lähteitä voivat olla erilaiset luonnonmateriaalit, hajusteet ja aromiaineet. Bentsaldehydi on mantelille tuoksuva, yleisesti aromiaineena ja hajusteena käytetty yhdiste (epoksinnoitteet).	Yleisesti sisäilmassa.
Alkoholit	Helposti haihtuvat alkoholit kuten Etanoli , 2-Metyyli-2-propanoli ja 2-Propanoli ovat useimmiten peräisin pesu- ja puhdistusaineista tai pintojen ja ihon desinfiointiin tarkoitetuista tuotteista. 1-Butanolia voi haihtua sisäilmaan mm. vesiohenteisista liimoista ja PVC-materiaaleista. 2-Etyyli-1-heksanoli (2-EH) lähteet ovat useimmiten vesiohenteinen liima tai PVC-materiaalit. Alkoholit voivat olla peräisin myös PVC:n pehmittimien (esim. ftalaattien) hajoamisesta, jota tapahtuu etenkin alkalisen kosteuden vaikutuksesta. Propyleeniglykoli eli 1,2-propanidioli on sisäilmassa yleinen kaksiarvoinen alkoholi. Sitä haihtuu monista erilaisista rakennusmateriaaleista, vesiohenteisista maaleista ja lakoista, pesu- ja puhdistusaineista, kosmetiikasta ja elintarvikkeista.	Yleisesti sisäilmassa.

Aromaattiset hiilivedyt	Yleisin lähde on liikenne. Styreenin lähteenä polystyreenieristeet (esim. askeläänieriste) ja kumi. Tolueeni ja Ksyleenit lähteinä maalit, lakat (liuotinhenteiset). PAH-yhdisteiden lähteinä kivihii- litervaa sisältävät rakennusmateriaalit (esim. vanhat kosteuseristeet) ja epätäydellinen palaminen kuten liikenne, puun- ja kynttilöiden poltto ja ruo- anlaitto.	Bentseeni, Ksyleenit ja Tolueeni ovat tavallisia si- säilmassa. Naftaleeniä esiintyy sisäilmassa ylei- sesti.
Esterit	Voi olla peräisin ihmisten toiminnasta tai elintar- vikkeista. 2,2,4-trimetyyli-1,3-pentaanidiolimo- noisobutyraatti (Texanol) on yleisesti vesiohen- teisissa maaleissa käytettävä yhdiste. 2,2,4-trime- tyyli-1,3-pentaanidiolidi-isobutyraatti (TXIB) on mm. PVC-materiaalien pehmittimenä käytettävä kemikaali.	Texanol heti maalaami- sen jälkeen yleinen, TXIB nykyisin rakennusmateri- aaleissa harvinainen.
Fenolit	Fenolia voi haihtua erilaisista muovimateriaa- leista, luonnonkorkista ja uusista sähkölaitteista. Kemikaalimainen haju.	
Glykolieetterit	Tavanomaisia lähteitä ovat erilaiset rakennusma- teriaalit, vesiohenteiset maalit ja lakat sekä pesu- ja puhdistusaineet. Lattiovahat. Polyuretaanipin- noitteet. Akryylipinnoitteet. Epoksinpinnoitteet.	Yleisesti sisäilmassa.
Halogenoidut hiilivedyt	Kuivapesukemikaalina käytetty Tetrakloorieteeni ja esimerkiksi ilmanraikastimissa käytetty 1,4- Diklooribentseeni .	Nykyisin useimpien halo- genoitujen hiilivetyjen käyttö on Suomessa ja muualla Euroopassa lailla ja asetuksilla rajoitettua tai se on kielletty, harvi- naisia sisäilmassa.
Ketonit	Haihtuu erilaisista rakennusmateriaaleista, ihmi- sen toiminnasta ja jopa ihmisestä itsestään.	Voi olla sisäilmassa pieniä määriä.
Orgaaniset piiyhdisteet	Käytetään erilaisissa pesu- ja puhdistusaineissa, tekstiilien käsittelyaineissa, lianhylijintäpinnoit- teissa, kosmetiikassa, laasteissa, tasoitteissa ja tii- vistysmassoissa. Dekametyylisyklopentasilok- saani on yksi yleisimpiä sisäilmasta määritettäviä piiyhdisteitä.	Yleisesti sisäilmassa.
Terpeenit	Yleensä peräisin kasveista. Terpeenejä haihtuu mm. hedelmistä, puista ja yrteistä. Limoneeni on sisäilmassa useimmiten peräisin ihmisen toimin- nasta, kuten hajusteista ja elintarvikkeista. Myös puumateriaaleista voi haihtua jonkin verran Li- moneenia . α-Pineeni on havupuille tyypillinen terpeeni. (esim. lastulevy, MDF, vaneri, CLT, raa- kapuu).	Yleisesti sisäilmassa.